



שעה	יום	סמס'	מרצה	שם הקורס	מחלקה ומספר הקורס
10-12	ג	ב	פרופ' יורם מיטל	מבוא למזרח התיכון המודרני	לימודי מזרח תיכון 124.1.0021

תיאור קצר של הקורס

הקורס יסקור את ההיסטוריה של המזרח התיכון מן המאה התשע-עשרה עד ימנו, תוך הדגשת תהליך היעלמותה של האימפריה העות'מאנית וצמיחתן של מדינות הלאום. לצד דיון בהיסטוריה הפוליטית יבחן הקורס את בנייתה של מערכת חברתית ותרבותית במסגרת הלאומית המודרנית וידון בגישות היסטוריוגרפיות שונות לחקר המזרח התיכון.

מטלת סיום : בחינה



שעה	יום	סמס'	מרצה	שם הקורס	מחלקה ומספר הקורס
14-16	ב	ב	פרופ' חגי רם	גני עדן מלאכותיים : סמים וחברה במזרח התיכון (אנגלית)	לימודי מזרח תיכון 124.1.0060

תיאור קצר של הקורס

נבחן סוגיות שונות בהתפשטות הסחר והשימוש בסמים במזרח התיכון בהקשריהן הגלובאליים. נתמקד בצמח הקנביס, שממנו מופקים החשיש, המריחואנה או הגראס ? אך גם בחומרים משני תודעה אחרים כגון אופיום, קוקאין, קפה, וטבק. נבחן היבטים חברתיים, פוליטיים, אתניים, תרבותיים, וספרותיים של סמים אלו. נתבונן בסמים לא רק כחומרים משני-תודעה אלא גם, ובעיקר, כמסמנים של תהליכים ומגמות עמוקות אשר חלו בחברות מזרח תיכוניות החל מהתקופה הטרומ-מודרנית וכלה בתקופתנו אנו.

מטלת סיום : בחינה

הקורס יילמד בשפה האנגלית



שעה	יום	סמס'	מרצה	שם הקורס	מחלקה ומספר הקורס
10-12	ב	ב	פרופ' אבי רובין	מבוא לניפוץ מיתוסים על המזרח התיכון	לימודי מזרח תיכון 124.1.0443

תיאור קצר של הקורס

חלק גדול מהמידע ומהידע הרווח על המזרח התיכון מקורו במיתוסים, שלעתים קרובות יש להם קשר מקרי אל המציאות. במסגרת הקורס נדון בתפקידם של מיתוסים על המזרח התיכון בפרט ועל חברות מוסלמיות ככלל, במקורותיהם, ובעיקר בניפוצם. נשווה בין מיתוסים רווחים לבין המסקנות העולות ממחקרים רלוונטיים ובכך נכיר עובדות יסוד על חברות המזרח התיכון בעבר ובהווה בתחומים שונים, למשל דמוגרפיה וחלוקות פוליטיות, דת ותרבות עממית.

מטלת סיום : בחינה



שעה	יום	סמס'	מרצה	שם הקורס	מחלקה ומספר הקורס
16-18	ג	ב	ד"ר יהונתן בראק	איראן : דת, חברה ומהפכה (מקוון)	לימודי מזרח תיכון 124.1.0513

תיאור קצר של הקורס

הקורס בוחן היבטים שונים של יחסי דת וחברה באיראן. נתבונן בנקודות ציון משמעותיות בהיסטוריה של איראן, אך גם נאבחן תהליכי עומק שעיצבו את החברה האיראנית ויחסה לדת כיום. ננסה למקם בתהליכים אלו את הגורמים שהביאו לעליית משטר אסלאמי שיעי באיראן אך נראה גם כיצד, אולי בניגוד לציפיותינו, מתקיים ובא לידי ביטוי מנעד רחב של חוויות דתיות וחברתיות באיראן - לפני ואחרי המהפכה. למרות שמוקד הקורס יהיה יחסי חברה ודת, נבחן גם סוגיות תרבותיות, מגדריות, פוליטיות, דמוגרפיות ועוד בהיסטוריה של איראן.

מטלת סיום : בחינה

הקורס מועבר באופן מקוון



שעה	יום	סמס'	מרצה	שם הקורס	מחלקה ומספר הקורס
18-20	ג	ב	דר' אורית וקנין יקותיאלי מר עידן בריר	בימת המזרח התיכון : היבטים חברתיים ופוליטיים של סכסוכים (מקוון)	לימודי מזרח תיכון 124.1.0430

תיאור קצר של הקורס

קורס זה מתמקד בהיבטים היסטוריים, חברתיים ופוליטיים של סכסוכים במזרח התיכון ובצפון אפריקה. נדון בפרספקטיבה ההיסטורית של סכסוכים אזוריים, וננתח את ההיבטים התיאורטיים שלהם ואת הסיבות להמשכיותם. נבחן את הסכסוך הישראלי-פלסטיני, שינויים בתחום הדתי והקשרים שלהם לסכסוכים, וכמה מן המלחמות האזור. מתוך מקרים אלה נתבונן במתחים אתנו-לאומיים, סכסוכים חברתיים, אידיאולוגיים ודתיים, שאלות של משא ומתן, התערבות המעצמות, ותהליכים היסטוריים רחבים יותר.

הקורס יתקיים במתכונת של "קורס-כנס" ובמחצית מהשיעורים ישתתפו מורי הקורס, חברי סגל, מומחים ואורחים שישתתפו בנקודת מבטם על האירועים השונים.

מטלת סיום : בחינה

הקורס מועבר באופן מקוון



שעה	יום	סמס'	מרצה	שם הקורס	מחלקה ומספר הקורס
10-12	ד	ב	פרופ' דניאלה טלמון-הלר דר' שלום צדיקי	יהדות אסלאם ומה שבניהם	לימודי מזרח תיכון 124.1.2011

תיאור קצר של הקורס

קורס זה יעסוק ביהדות ואסלאם כשתי דתות אחיות. נעסוק בדמיון הגדול בין שתי דתות אורתופרקטיות אלה, שמתבטא במישורים שונים ובכלל זה תיאולוגיה, הלכה ונושאי כליה, מקורות, עקרונות האמונה, ועוד.

מטלת סיום : בחינה

סמסטר ב

המחלקה ללימודי המזרח התיכון - 124

הפקולטה למדעי הרוח והחברה

אוניברסיטת בן-גוריון בנגב



שעה	יום	סמס'	מרצה	שם הקורס	מחלקה ומספר הקורס
12-14	ה	ב	ד"ר עמרי פז	פושעים ופשיעה במזרח התיכון	לימודי מזרח תיכון 124.1.0050

תיאור קצר של הקורס

הקורס עוסק בחקר פשיעה כיחידית ניתוח בסיסית בחקר ההיסטוריה החברתית בכלל ובמזה"ת בפרט. מטרת הקורס להכיר לסטודנטים סוגיות עיקריות בחקר פשיעה ופושעים, בהיסטוריה חברתית, באכיפת חוק ובענישה בחברות מזרח תיכוניות ויתמקד בצמתים המעצבים בתחום למן ראשית האסלאם ועד למאה ה-20.

מטלת סיום : בחינה



שעה	יום	סמס'	מרצה	שם הקורס	מחלקה ומספר הקורס
לומדה מקוונת+3 מפגשים פרונטאליים		ב	ד"ר שרינה חן	מומרים וגרים במבוך הזהויות (אנגלית)	לימודי מזרח תיכון 124.1.0473

תיאור קצר של הקורס

המרות דת מוכרות הן כתופעה המונית והן כתופעה אישית. הקורס "מומרים וגרים במבוך הזהויות" יבחן מגוון המרות דת שהתרחשו בין שלוש הדתות האברהמיות (יהדות נצרות ואיסלאם) לאורך ההיסטוריה וברחבי הגלובוס. תכנית הלימודים מתבססת על פרקים מהקורס האינטרנטי "Reading Religious Conversion" (בשפה האנגלית), שבמרכזו קריאה מונחית של מקורות היסטוריים מגוונים, אשר יאפשרו לנו להיכנס לנעליהם של המומרים ולבחון את המניעים שהביאו אותם להמיר את דתם. הלמידה הינה עצמאית, ויכולה להיעשות מכל מקום, בימים ובשעות הנוחות לכם.

יינתנו 3-4 מפגשי הנחיה בהם נוכחות אופציונאלית. חומרי הקורס באנגלית. ההגשות וההשתתפות בדיונים מקוונים או פרונטליים יכולה להיעשות באנגלית או בעברית. הציון מתבסס על מבדקים און-ליין, השתתפות בדיונים בפורום בעברית והגשת עבודה. **הקורס יילמד בשפה האנגלית**



שעה	יום	סמס'	מרצה	שם הקורס	מחלקה ומספר הקורס
16-18	ג	ב	דר' איריס פרוכטר-רונון	הקולנוע הערבי : ניתוח יצירות ומשמעויותיהן	לימודי מזרח תיכון/החטיבה לשפה ותרבות ערבית 137.1.0113

תיאור קצר של הקורס

הקורס יעסוק בהתפתחות הקולנוע הערבי במהלך המאה ה-20, דרך ניתוח סוגיות חברתיות ופוליטיות שעולות מסרטים שנבחרו. הקורס יעסוק בתקופות פוליטיות שונות בארצות המזרח התיכון, מהתפתחות והתגבשות במאה ה-20, דרך מגמות ביקורתיות וזרמים מתנגדים בשלב מאוחרים יותר, ועד לקולות עכשוויים בני המאה ה-21. הקורס יתמקד בסרטים מצרים, פלסטיניים ולבנוניים, ויתבסס על ניתוח סרטים המייצגים תקופות שונות או קולות מרכזיים שעלו בהן. בין הנושאים והתקופות שייבחנו, התגבשות זהות לאומית, יחסי צבא-חברה, הסכסוך היהודי-ערבי, ביקורת על המשטר, האביב הערבי, מעמד האישה, ועוד * לא נדרש ידע בשפה הערבית

מטלת סיום : בחינה

סמסטר ב

החטיבה לשפה ותרבות ערבית-137

הפקולטה למדעי הרוח והחברה

אוניברסיטת בן-גוריון בנגב



מחלקה ומספר הקורס	שם הקורס	מרצה	סמס' יום	שעה
לימודי מזרח תיכון/החטיבה לשפה ותרבות ערבית 137.7.0050	החברה הערבית הבדואית בנגב	ד"ר עאטף אבו עג'אג'י	ב ד	16-18

תיאור קצר של הקורס

הקורס יעסוק בחברה הערבית הבדואית בנגב, ויבקש להתמקד בהיסטוריה של אוכלוסייה זו בנגב, בדגש על שינויים שהתרחשו בשנות ה-40, ומשנת 1948 ועד היום. הקורס יעשה זאת תוך בחינה של שפה, חברה ותרבות בנגב, ותוך בחינה של יחסי אוכלוסייה זו עם הריבון הישראלי.

מטלת סיום : בחינה



שעה	יום	סמס'	מרצה	שם הקורס	מחלקה ומספר הקורס
10:00-12:00	א'	ב'	ד"ר אורי ליבוביץ	פילוסופיה של המדע למדעניות.ים : הטעות של חתן פרס נובל לפיסיקה	פילוסופיה 131-1-2441

תיאור קצר של הקורס

"הפילוסופיה של המדע שימושית למדעניות.ים בערך באותה מידה שצפרות שימושית לציפורים." האמירה השנונה הזו מיוחסת לפיסיקאי האמריקאי המהולל וחתן פרס נובל בפיסיקה (1965), ריצ'רד פיינמן (1918 – 1988). בקורס זה נבחן את האמירה הזו בצורה ביקורתית. לצורך כך ננסה להבין מהו מדע, מה עושות.ים מדעניות.ים, מדוע (או באיזה אופן) כל חקירה מדעית מניחה הנחות פילוסופיות שנויות במחלוקת, והאם (או באיזה אופן) זיהוי ובחינה ביקורתית של הנחות אלה יכולים להיות שימושיים למדעניות.ים.

סמסטר ב

הפקולטה למדעי הרוח והחברה

אוניברסיטת בן-גוריון בנגב



מחלקה ומספר הקורס	שם הקורס	מרצה	סמס' יום	שעה
מחשבת ישראל 126-1-3281	תלמוד למתחילים : סוגיות נבחרות מסדר מועד ומסדר נשים	ד"ר ורד רזיאל קרצ'מר	ב ה	10-12

תיאור קצר של הקורס

הקורס מיועד לתלמידים בעלי רקע מועט או ללא רקע כלל וכן לתלמידים שלא למדו תלמוד בשיטות מדעיות ביקורתיות. בקורס יילמדו סוגיות אחדות ברמות קושי מגוונות שיקנו כלים ראשוניים ללימוד התלמוד בדרך מדעית.



שעה	יום	סמס' יום	מרצה	שם הקורס	מחלקה ומספר הקורס
18-20	א	ב	ד"ר עמרי שאשא	החיים בעיני המקובלים : רעיונות יסוד בספר הזוהר	מחשבת ישראל 126-1-323

תיאור קצר של הקורס

ספר הזוהר, היצירה המרכזית ביותר בספרות הקבלה, עוסק בעולם ומלואו : נפש האדם על שמחותיה וסבלותיה, אהבותיה ופחדיה ; המפגש עם עולם הטבע ועם עולם התורה ; ארוס ותשוקה, חיים ומוות, קודש וחול.

בעזרת קריאה בדרשות ובסיפורים מתוך הזוהר נבקש להתחקות אחר רעיונות יסוד של היצירה הנוגעים לעולם, לאדם לאלוהות ולתורה, ולהתוודע לתמונת העולם הרב-גונית והעשירה שפורש הזוהר בפני קוראיו.



שעה	יום	סמס'	מרצה	שם הקורס	מחלקה ומספר הקורס
10-12	ב	ב	פרופ' רמי ריינר	מודרנה והלכה : מפגשים	מחשבת ישראל 126-1-343

תיאור קצר של הקורס

ההלכה כמערכת חוק מגיבה לשינויים חברתיים, מדעיים, תרבותיים ועוד בדרכים שונות. בקורס זה נלמד לקרוא ספרות הלכתית לסוגותיה (ובעיקר את ספרות השאלות והתשובות) כאשר היא פוגשת את המודרנה. נבחן את יחס ההלכה לנכרים, לחילוניים, ההלכה במפגשה עם חידושים טכנולוגיים ורפואיים.

- א. ההלכה כמושג
- ב. כיצד הלכה מתפתחת
- ג. ההלכה במפגשה עם תופעת החילון
- ד. יחס משתנה למעמד האישה
- ה. מפגש ההלכה עם התפתחות טכנולוגית ? חשמל כמקרה מבחן
- ו. מפגש ההלכה עם התפתחות טכנולוגית רפואית



שעה	יום	סמס' יום	מרצה	שם הקורס	מחלקה ומספר הקורס
16-18	ג	ב	פרופ' יובל הררי	קבלה מעשית ומסורת הכישוף היהודית	מחשבת ישראל 126-1-0410

תיאור קצר של הקורס

הקורס יעסוק במאגיה היהודית בימי הביניים ובעת החדשה משלש נקודות מבט: תיאורטית, טקסטואלית ותרבותית. נשאל מהו כישוף ובמה הוא נבדל ממערכות משמעות אחרות כגון הדת ומן המדע? נסקור בקצרה את יסודות הכישוף היהודי בעת העתיקה ונתוודע לאופנים שבו מסורת זו התפתחה בימי הביניים. נבחן את האופן שבו השפיעה התפתחות הקבלה על המסורת המאגית היהודית. נקרא בכתבי יד של מרשמים מאגיים מראשית העת החדשה ונעמוד על דרכי האירגון והעיצוב של ידע זה. נתוודע לתחומי העניין העיקריים שבהם פנו יהודים לכישוף? אהבה, הצלחה, הגנה, רפואה, פגיעה בזולת, ידע, חלומות ועוד. לבסוף, נבחן את גילוייה של המאגיה בתרבות היהודית והישראלית של המאה העשרים ואת מקומה ברשת האינטרנט.



שעה	יום	סמ'ס'	מרצה	שם הקורס	מחלקה ומספר הקורס
14-16	ב	ב	פרופ' רמי ריינר	מבוא למחשבת חז"ל וספרותה: האמוראיים	מחשבת ישראל 126-1-1721

תיאור קצר של הקורס

קורס יעסוק בעולמם של חכמים כפי שהוא משתקף במקורות חז"ל השונים שעיצבו את פני היהדות לדורות הבאים. הם מציגים בפנינו את גיבוריהם על חולשותיהם, ייחודיותם ומורכבותם. הקורס יחשוף את הדרך שבה המקורות מתמודדים עם נושאים כגון יחס החכם למשפחתו, לתורתו, לחבריו, ולעצמו. נבחן סוגיות כמו היחס למקרא, לנשים ולגויים, תוך עמידה על האלמנטים השונים המתגלים במקורות המוקדמים והמאוחרים. המקורות בקורס יוצגו תוך שימת לב לקורפוסים שבהם הם נמסרו, ובכך גם הצגה ראשונית של מקורות חז"ל השונים. הסמסטר השני יתרכז בספרות חז"ל מן התקופה האמוראית (מן המאה השלישית לספירה לערך).

סמסטר ב

הפקולטה למדעי הרוח והחברה
אוניברסיטת בן-גוריון בנגב



מחלקה ומספר הקורס	שם הקורס	מרצה	סמ'ס	יום	שעה
מחשבת ישראל 126-1-353	כוחם של חכמים : כוח וסמכות בספרות חז"ל	פרופ' יובל הררי	ב	ד	16-18

תיאור קצר של הקורס

הקורס יעסוק בשאלות של ידע, כוח והגמוניה בספרות חז"ל ככל שהדבר קשור ליכולות על-טבעיות. נעסוק בסיפורים על כוחם הפלאי של החכמים ונדון בהם הן על רקע ידיעותינו על אודות תרבות הכישוף היהודית בשלהי העת העתיקה והן מנקודת מבט חברתית-פוליטית, המבקשת להתחקות אחר יתרון הכוח החברתי שחכמים מבקשים לזכות בו כגיבורי עלילות על כוח על-טבעי וידע נסתר. מלות מפתח: ספרות חז"ל, העת העתיקה, מאגיה, שדים, כוח חברתי, ניחוש



שעה	יו ס	סמ ס'	מרצה	שם הקורס	מחלקה ומספר הקורס
10-12	ד'	ב	פרופ' עודד ישראלי	קריאה בספר הזוהר למתחילים	מחשבת ישראל 126-1-1271

תיאור קצר של הקורס

ספר הזוהר הוא מהיצירות רבות ההשפעה והמקודשות ביותר בתרבות היהודית. מטרת הקורס היא לרכוש מיומנות בקריאה בספר הזוהר, להכיר את סגנונו הספרותי ולהבין את ההקשרים ההיסטוריים והחברתיים בו הוא נוצר והתקבל.

בקורס זה נפתח יכולות קריאה בסיסיות בספר הזוהר ובכלל זה עמידה על הארמית המיוחדת של ספר הזוהר. כמו כן, נעמוד על הגישות השונות לקריאה בספר, הן בעולם המסורתי, כדוגמת מקומו של ספר הזוהר בצפת, פרשנותו של הרב אשלג (פירוש ה'סולם'), והן בספרות המחקר. הגישות השונות יוצרות אפשרויות קריאה מגוונות עליהן נעמוד בהרחבה, כאשר בכל שיעור נבחן גישה שונה ללימוד ספר הזוהר ונקרא באמצעות "משקפיים" אלה את הטקסט הזוהרי.

השיעור יתבסס על דיון בגישה המדוברת, וקריאה בספר הזוהר על פי גישה זו.

סמסטר ב

הפקולטה למדעי הרוח והחברה

אוניברסיטת בן-גוריון בנגב



מחלקה ומספר הקורס	שם הקורס	מרצה	סמ'ס	יו ס	שעה
מחשבת ישראל 126-1-1651	מבוא לפילוסופיה יהודית מודרנית המאה העשרים	ד"ר ניחם רוס	ב	ב	12-14

תיאור קצר של הקורס

כיצד השפיעו רוחות העת החדשה על תפיסת היהדות של הוגים יהודיים? בסמסטר זה נמשיך את סקירת המבוא להיכרות ראשונית עם שורה של הוגים וזרמים מרכזיים שהטביעו את חותמם המיוחד על השיח המחשבתי ביהדות המאה העשרים. בין האישים אותם נבקש לסקור במפגשים השונים: אחד העם, הרב קוק, מרטין בובר, אברהם יהושע השל, פרנץ רוזנצווייג, מרדכי קפלן, גרשם שלום, הרב סולובייצ'יק וישעיהו לייבוויץ.



שעה	יו ס	סמ ס'	מרצה	שם הקורס	מחלקה ומספר הקורס
16-18	ב	ב	ד"ר ניחם רוס	OMG - פולמוסים יהודיים על טיבו של אלוהים	מחשבת ישראל 126-1-0068

תיאור קצר של הקורס

לא רק מלאכי מרום שואלים זה לזה: "איה מקום כבודו" של האלהים? - גם אנחנו בני האדם מהרהרים בכך לא פעם. הקורס יפרס עמדות תיאולוגיות שונות ואף מקוטבות שנשמעו בהגות היהודית בעת החדשה בנוגע לטיב נוכחותו של האל בעולמנו. תוך עיון במשנתם של הוגים יהודיים ספציפיים, נעסוק בהסבר והדגמה של גרסאות פילוסופיות, קבליות ואפיקורסיות לטראנסדנציה, אימננציה, פנתאיזם, פאן-אנתאיזם ובגלגוליהן המודרניים של עמדות מטפיזיות אלה.



שעה	יו ס	סמ ס'	מרצה	שם הקורס	מחלקה ומספר הקורס
10-12	א'	ב	ד"ר שלום צדיק	מבוא לפילוסופיה יהודית של הרמב"ם	מחשבת ישראל 126-1-1771

תיאור קצר של הקורס

מטרת הקורס היא הקדמה כללית לפילוסופיה של הרמב"ם (1138-1204) בספר מורה נבוכים. הסטודנטים מתבקשים לקרוא את המקור עצמו ולהגיב עליו. גם תהיה קריאה נוספת בספרות המחקר. נושאים מרכזיים: מטרת הספר, תארי הא-ל ומציאותו, בריאת העולם, בעיית הרע והשגחה, טעמי המצוות, השלמות האנושית.

סמסטר ב

הפקולטה למדעי הרוח והחברה
אוניברסיטת בן-גוריון בנגב



מחלקה ומספר הקורס	שם הקורס	מרצה	סמס' יום	שעה
מחשבת ישראל 126-1-223	תאולוגיה פרשנות ויצירה במדרשי האגדה הקלאסיים	פרופ' עדיאל קדרי	ב	12-14

תיאור קצר של הקורס

הקורס יעסוק במדרשי האגדה הקלאסיים. נלמד פרשות נבחרות מתוך בראשית רבה, ויקרא רבה ופסיקתא דרב כהנא, וכן נעסוק בחומר אגדי מתוך המכילתא. נדון בהיבטים רעיוניים והיסטוריים של חיבורים אלה.



סמסטר ב

מחלקה ומספר הקורס	שם הקורס	מרצה	סמס' יום	שעה
מחשבת ישראל 126-1-0115	מדרש בראשית רבה – היבטיים רעיוניים וספרותיים	ד"ר עדיאל קדרי	ב'	16-18

תיאור קצר של הקורס

הקורס יעסוק בחיבור המדרשי הקלאסי לספר בראשית המכונה: מדרש בראשית רבה. נקרא טקסטים נבחרים מתוך חיבור זה, נבקש לעמוד על דרכי הפרשנות המדרשיות לפסוקי המקרא ולבחון מגמות רעיוניות והיבטים ספרותיים הבאים לידי ביטוי בחיבור זה.



שעה	יום	סמס'	מרצה	שם הקורס	מחלקה ומספר הקורס
10:00-12:00	ב'	ב	ד"ר אורי שחר	מבוא לימי הביניים בשיאם	היסטוריה כללית 127-1-1091

תיאור קצר של הקורס

הקורס דן בהתפתחויות העיקריות במשק ובחברה, בממשל ובכנסייה בתקופת ימי-הביניים המאוחרים מהמאה ה-11 ועד למאה ה-15. מתוך נושאי השיעורים: הצמיחה הדמוגרפית, קולוניזציה פנימית וחיזונית, חידושים טכנולוגיים, ההפיכה המסחרית, המונרכיה האפיפיורית, הרנסאנס של המאה ה-12, מסעות הצלב, התפתחות הממלכות הלאומיות, הופעת תנועות המינות, ייסוד האינקוויזיציה, התגבשות מוסדות ייצוגיים, המגיפה השחורה ומרידות האיכרים.



שעה	יום	סמס' ב	מרצה	שם הקורס	מחלקה ומספר הקורס
12:00-14:00	ג'	ב	ד"ר מרב חקלאי	תחילת תרבות המערב- רומא	היסטוריה כללית 127-1-1961

תיאור קצר של הקורס

הקורס יעסוק בהתפתחות רומא מראשיתה כישוב קטן על גדות נהר הטיבר ועד להפיכתה לאימפריה המשתרעת על כל אגן הים התיכון. נדון במעבר מתקופת המלכים לראשית תקופת הרפובליקה, התגבשות המשטר הרפובליקני ברומא, המאבק בין פטריקים לפלבאים, כיבוש וארגון איטליה, המלחמות הפוניות, השתלטות רומא על אגן הים התיכון, "המהפכה הרומית" מהגראקים ועד סולה, חיי יום-יום בעיר רומא, וסוף הרפובליקה.



שעה	יום	סמס'	מרצה	שם הקורס	מחלקה ומספר הקורס
10:00-12:00	ד'	ב	פרופ' רות ג'יניאו	מבוא לעת החדשה המאוחרת	היסטוריה כללית 127-1-6091

תיאור קצר של הקורס

הקורס סוקר את התהליכים המרכזיים שחלו במאה התשע-עשרה הארוכה, מהמהפכה הצרפתית ועד מלחמת העולם הראשונה בתחום הפוליטי, החברתי, התרבותי והצבאי. נסקור את התופעות המרכזיות במאה זו כגון הנאורות, עליית הלאומיות, צמיחת הדמוקרטיה, הסוציאליזם, הקומוניזם, המהפכה התעשייתית ומהפכת התקשורת, התפתחות העיתונות המודרנית, האופטימיות הרבה ששררה במאה זו וכן הפחדים שליוו אותה.



שעה	יום	סמס' א	מרצה	שם הקורס	מחלקה ומספר הקורס
14:00-16:00	ב'	א	פרופ' הלי זמורה	מלחמה ושלום בהיסטוריה	היסטוריה כללית 127-1-0177

תיאור קצר של הקורס

מלחמה הייתה מאז ומתמיד ממד מרכזי בקיום האנושי. אף ממד אחר לא עיצב את חיי האדם והחברה באופן כה גורף וכה דרמטי כמו המלחמה. ואין גם פעילות אנושית הרסנית ומכאיבה יותר מן המלחמה? ומכאן הכמיהה לשלום, שגם היא מאפיין מובהק של הקיום האנושי. הקורס יבחן את תופעת המלחמה בהיסטוריה מהעת העתיקה ועד ימינו מזוויות שונות: מהן הסיבות למלחמה, מהן ההצדקות המוצעות לה במסגרת מערכות מוסריות שונות ומשתנות, מהם הגורמים לניצחון או תבוסה במלחמה, מהן ההשפעות המיידיות וארוכות-הטווח של מלחמות, וכיצד השתנו מאפייניה החברתיים, הכלכליים והתרבותיים של המלחמה מאז העת העתיקה; ומצד שני ננסה לברר מהם התנאים לשלום, מה עושה הסכמי שלום מסוימים ליציבים יותר מאחרים, והאם שלום יכול להוביל למלחמה. ובמסגרות הדיון בשאלות אלה ננסה להבין מהי המשמעות של המלחמה והשלום לחברות, לחיילים ולאזרחים שנטלו חלק בהן, והאם מלחמה היא חלק מהותי ובלתי-נמנע של הקיום האנושי.



שעה	יום	סמס'	מרצה	שם הקורס	מחלקה ומספר הקורס
12:00-14:00	ב'	ב'	פרופ' גדעון כ"ץ	ישעיהו ליבוביץ'	167-1-0039

תיאור קצר של הקורס

במהלך הקורס נקרא טקסטים פילוסופיים שנכתבו בתחילת המאה העשרים בעברית, חלקם מקוריים וחלקם תרגומים, ונדון בסוגיות לשוניות, תרבותיות, היסטוריות ופילוסופיות.



שעה	יום	סמס'	מרצה	שם הקורס	מחלקה ומספר הקורס
14:00-16:00	א'	ב'	ד"ר נתן ארידן	הגורם הנשי ביחסי ישראל והתפוצה היהודית	167-1-0070

תיאור קצר של הקורס

מטרת הקורס : להקנות ידע על התרומה הנשית הייחודית בהתפתחות היחסים בין מדינת ישראל והתפוצות היהודיות. במהלך הקורס יערכו הסטודנטים היכרות באמצעות מקורות ראשוניים ומשניים עם מעורבות הנשים בנושאים כמו : ארגונים התנדבותיים, גיוס כספים, דיפלומטיה, הפליית נשים, חינוך, ומאבק נשים למען יהודים בארצות מצוקה.



שעה	יום	סמס'	מרצה	שם הקורס	מחלקה ומספר הקורס
16:00-18:00	ג'	ב'	דר' אסף מלחי	מדינת הלאום והחברה החרדית : בין שילוב להדרה והכלה	167-1-0941

תיאור קצר של הקורס

הקורס נועד לספק פרספקטיבה רחבה אודות תהליכים חברתיים, פוליטיים וכלכליים הקשורים להשתלבותה של החברה החרדית בשוק העבודה, באקדמיה ובצבא על רקע יחסי הגומלין הזהירים של חברה זו עם המדינה. תהליכים אלו ייבחנו לאור מדיניות ציבורית דואלית הנשענת על פרקטיקות וערכים ניאו-ליברליים של חברת שפע חומרנית והישגית מחד, ועל תפיסות ואידיאולוגיות אתנו-רפובליקניות התובעות מהיחיד הקרבה למען הקולקטיב הלאומי, מאידך. בקורס נדון ביחסי רוב ? מיעוט, לאומיות ואזרחות במדינה המודרנית וכן בתהליכי ישראליות וחילון החלים בחברה החרדית בשני העשורים האחרונים הודות לתהליכי שינויים פנימיים בקהילה זו.



שעה	יום	סמס'	מרצה	שם הקורס	מחלקה ומספר הקורס
16:00-18:00	ב'	ב'	פרופ' גדעון כ"ץ	כתיבתו העיתונאית של נתן אלתרמן	167-1-0553

תיאור קצר של הקורס

הקורס יתמקד בכתיבתו העיתונאית של אלתרמן, 'רגעים', 'הטור השביעי' ו'החוט המשולש'. נדון באלתרמן בתור אינטלקטואל ציבורי, ובעיקר נעסוק בתפיסותיו על השואה, הציונות, היהדות, פשעי מלחמה, בן גוריון, פרשת לבון, משפט אייכמן ומלחמת ששת הימים.



שעה	יום	סמס'	מרצה	שם הקורס	מחלקה ומספר הקורס
16:00-18:00	ג'	ב'	דני אדמסאו	עיונים בהיסטוריה חברתית ותרבותית של יוצאי אתיופיה בישראל	167-1-0543

תיאור קצר של הקורס

מאז העליות ההמונים מאתיופיה בשנות השמונים והתשעים לישראל, עברו מעל ארבעה עשורים. מעל שליש מאלה שמוגדרים כיום "יוצאי אתיופיה", נולדו בישראל או הגיעו אליה כילדים. בגלל סיבות היסטוריות, תרבותיות ותהליכי הקליטה מתבססת עיקר ההיכרות החברתית עם הקבוצה, על שיח תקשורתי בעל אופי חברתי-פוליטי ועל מחקרים אנתרופולוגיים וסוציולוגיים. מדובר בהיכרות מתווכת ועקיפה שנערכת מזוויות מצומצמות, המשקפות יותר סוגיות שנתפסות ציבורית כמאתגרות את הסדר החברתי המקובל. הקיום הממשי מבחינה, תרבותית, חברתית ואזרחית, מורכב פי כמה מאופן ייצוגם בתקשורת, ברשתות החברתיות ובמחקר. הקורס מציע מבט חדש ורחב על האירועים שעיצבו את הדימוי החברתי של הקבוצה ועל כיווני מבט שונים ביחס שמפותחים מתוך הקהילה. היבטים תרבותיים, חברתיים, מסורתיים-יהודיים אלה, טרם נדונו, עוסקים בנושאים ובסוגיות שמעצבים את דרכי השיח בישראל מרחיבים את הנרטיב הזהותי שלה ומנסחים אחרת את קריאת ההיסטוריה-התרבותית של הקהילה בהקשר פנימי, כלל ישראלי ועולמי..



שעה	יום	סמס'	מרצה	שם הקורס	מחלקה ומספר הקורס
12:00-14:00	ג'	ב'	ד"ר עמרי שפר רביב	השורשים של מדינת ההייטק: היסטוריה של פיתוח כלכלי ומדעי במדינת ישראל	167-1-0322

תיאור קצר של הקורס

הקורס בוחן את הקשר שבין יעדים לאומיים ושאיפות לאומיות לבין מדיניות כלכלית בתהליך בינוי האומה של מדינת ישראל. הקורס מדגים כיצד הפכה ישראל מחברה חקלאית שייצאה תפוזים בשנות החמישים למעצמה טכנולוגית בשנות התשעים; וכיצד תהליך זה השפיע על פערים כלכליים-חברתיים בישראל.



שעה	יום	סמס'	מרצה	שם הקורס	מחלקה ומספר הקורס
10:00-12:00	ה'	ב'	ד"ר אמיר גלילי	אדם וסביבה בישראל היבטים היסטוריים עכשוויים	167-1-0452

תיאור קצר של הקורס

כאשר אנו יוצאים לחיק הטבע- למה בדיוק אנחנו מתכוונים? איך נוצרה שמירת הסביבה בארץ ומה חשבו בישראל של שנות החמישים על שימור של בתים ואתרים היסטוריים? ממתי "אלטע זעכען" הפך להיות וינטג' ו"יד שניה" זו תפיסת עולם בחברה הישראלית? על שאלות אלו ואחרות ננסה לענות בקורס זה. לקורס שלושה חלקים עיקריים שבהם יוצגו יחסי אדם סובב בישראל מהכלל אל הפרט. החלק הראשון של הקורס יעסוק בשאלות הכלליות: מהי היסטוריה של תפיסת הסביבה בעולם ומה היו ההתפתחויות התיאורטיות העיקריות בתחום הסביבה החל מהעת החדשה? בחלק זה נעסוק בשינויים של המהפיכה התעשייתית ונכיר כמה מההוגים העיקריים של התחום.

החלק השני יעסוק בתחילתה של התנועה הסביבתית בישראל עוד בתנועה הציונית, טיולי תנועות הנוער ומעט על השלטון הבריטי והעות'מאני. נכיר את האירועים המרכזיים שהשפיעו על תפיסת הסביבה של טרם הקמת המדינה. החלק השלישי והעיקרי של הקורס יעסוק בהתפתחותה של התפיסה הסביבתית במדינת ישראל החל מהקמתה ועד ימינו. בחלק זה נעסוק בציוני הדרך העיקריים בתחום המאבקים הסביבתיים בישראל, נעסוק מעט בחינוך הסביבתי, בפרוייקט סימון השבילים, שימור המבנים והטיפול בפסולת. כמו כן נעסוק בשינויי הפרדיגמות בתחום הסביבה בישראל מסביבתנות ואקולוגיה לתפיסות שימוריות, הוליסטיות ורוחניות. בחלק מהשיעורים בקורס יתקיימו סיורים באזורים שונים שסביב הקמפוס תוך שימוש במפות ותצלומי אוויר היסטוריים של באר שבע.



שעה	יום	סמס'	מרצה	שם הקורס	מחלקה ומספר הקורס
16:00-18:00	ה'	ב'	ד"ר אביעד מורנו	הגירה בהקשרים ישראלים : הייחודי והאוניברסלי	167-1-0361

תיאור קצר של הקורס

הגירה על תצורותיה השונות מהווה גורם מרכזי בעיצוב דמותה של מדינת ישראל, עוד שנים לפני הקמתה. הקורס יתמקד בגורמים האידיאולוגיים, ההיסטוריים, החברתיים, התרבותיים, הדתיים, הכלכליים והפוליטיים, שעיצבו את הוויית ההגירה הישראלית ואף ממשיכים לעצבה במאה ה-21. נעסוק בהיבטים ייחודיים ואוניברסאליים של הגירה אלומישראל, מבעד למגוון מקורות ובאמצעות דיון אינטראקטיבי בכיתה.



שעה	יום	סמס'	מרצה	שם הקורס	מחלקה ומספר הקורס
16:00-18:00	ב'	ב'	ד"ר טלי תדמור שמעוני	החינוך בישראל בין יעד חברתי לאמצעי פוליטי	167-1-0038

תיאור קצר של הקורס

הקורס יעסוק במקומו של החינוך במדינת ישראל מאז הקמתה ועד שנות השבעים. זרמי החינוך הישראלי שיקפו את רבדי החברה הישראלית וחוקי החינוך ביטאו את יחסה של המדינה לסוגיית החינוך. מערכת החינוך התמודדה עם שאלות שעלו על סדר היום כגון שוויון פורמאלי, שוויון הזדמנות, חינוך מקצועי ותעודת בגרות וסוגית האינטגרציה: אינטגרציה כיעד חברתי או מטרה אקדמית.



שעה	יום	סמס'	מרצה	שם הקורס	מחלקה ומספר הקורס
14:00-16:00	ג'	ב'	ד"ר סמיר בן ליאיישי	מגיפות, רפואה והיגיינה במזרח התיכון	167.1.0663

קורס זה מבוסס על שתי מסורות היסטוריוגרפיות: ראשונה, היחס בין האימפריאליזם/קולוניאליזם לבין הרפואה המודרנית (biomedicine) המפגש שלה עם עמים ותרבויות המשריק (המזה"ת) והמגרב (צפון אפריקה). השנייה, נרטיב הגוף, או "ספרות הגוף" שדנה באופן בו הגוף ("ילידי") חווה את הרפואה המודרנית על בשרו בהקשר האימפריאלי והקולוניאלי.

בקורס זה נדון ברפואה הקולוניאלית על שני חלקיה: הרפואה הצבאית והאזרחית. נבדוק מהם המאפיינים הקולוניאליים של רפואה זו וכיצד השתמש בה הכובש ככלי רפואי ממשטר ודכאני. נבחן כיצד השתמש בה הנכבש בכדי ליצור את עצמו מחדש כסובייקט פוליטי-עצמאי. כמו כן, נעסוק גם בספרות מחקר הדנה בגוף כמוצר תרבותי שעבר מדיקליזציה במרחב קולוניאלי או סמי-קולוניאלי.



שעה	יום	סמס'	מרצה	שם הקורס	מחלקה ומספר הקורס
16:00-18:00	ג	ב	ד"ר אולגה קומינובה	יצירות מופת בספרות המערב	132.1.0207

תיאור קצר של הקורס

The course exposes the students to some of the oftenest-mentioned books and authors in literature studies. We will look at the cultural resonance that followed each of the works, and trace the preceding works of literature that it responds to and transforms. We will not be able to read each work in its entirety: sessions will focus on pre-assigned selections from the texts, which should inspire the students to read at least some of these works on their own. Several sessions will be taught by other members of the department's faculty.



שעה	יום	סמס'	מרצה	שם הקורס	מחלקה ומספר הקורס
10:00-12:00	ג	ב	ד"ר לאונרד שטיין	ספרות וקולנוע	132.1.0363

תיאור קצר של הקורס

This course will offer an introduction to film studies, with a focus on the intersection of film and literature. By treating movies as texts, we will explore how various American and British genres—such as the Western, Film Noir, Musical, Thriller, Documentary, and Romantic Comedy—conform or redefine narrative conventions and reflect shifts in popular culture. Students will read poetry and short stories about Hollywood, learn about central elements involved in film production, study cinematic portrayals of writers and the writing process, and read screenplays. Special attention will be given to adaptations of literature into film. Discussions of poetry, short stories, and plays will be accompanied by short movie screenings, which students will respond to in their online journal.



שעה	יום	סמס'	מרצה	שם הקורס	מחלקה ומספר הקורס
16:00-18:00	ג'	ב'	ד"ר נועה לוי	אפריקה ואקטיביזם	192-1-82 לימודי אפריקה

תיאור קצר של הקורס

לקורס "אפריקה ואקטיביזם" שתי מטרות מרכזיות: הראשונה, להציג לסטודנטים המשתתפים בו מסגרות פעילות שונות ומגוונות המקדמות שינוי חברתי באפריקה. השנייה, לקדם השתתפות ועשייה חברתית בתוך אפריקה ובמפגש של אפריקה עם העולם בנושאים כגון: בריאות, סחר הוגן, פוליטיקה של סיוע, העצמת נשים, אפריקה בעידן הגלובלי, קיימות ועוד...



שעה	יום	סמס'	מרצה	שם הקורס	מחלקה ומספר הקורס
10:00-12:00	א'	ב'	ד"ר נועה לוי	מפגשי הגירה : חברות מהגרות ומקומיות בהגירה אפריקאית בת זמננו	192-1-83 קורס מקוון לימודי אפריקה

תיאור קצר של הקורס

המפגש בין חברות מהגרות לחברות מקומיות מתאפיין בדינמיקה מורכבת ומגוונת. בעוד שיחסים אלה מתוארים בתרבות הפופולרית ובתקשורת כקצוות של איבה או היטמעות, המציאות בשטח חושפת יחסים מערכתיים ובין אישיים המשלבים בתוכם הדרה, פחד ואלימות יחד עם עזרה, חמלה הדדית ושיתופי פעולה. בקורס זה נעסוק בהגירות בתוך אפריקה ומחוץ לה, תוך התמקדות במסגרות תיאורטיות המציעות חשיבה מחודשת על ההתמודדות החברתית עם החלוקה בין ה'אני' ל'אחר'. במהלך הקורס, יגישו הסטודנטיות והסטודנטים פרטים פרונטאליים על מקרי בוחן שונים מהיבשת ומחוץ לה, ויישמו חשיבה על מפגשי הגירה כמרחבים של שינוי, צמיחה וחיים משותפים.



שעה	יום	סמס'	מרצה	שם הקורס	מחלקה ומספר הקורס
16:00-18:00	ד'	ב'	ד"ר משה מורד	מוזיקה, מגדר וקוויריות באפריקה ובדיאספורה האפריקנית	192-1-193 לימודי אפריקה

תיאור קצר של הקורס

הקורס יתמקד בקשר בין מוזיקה, חברה ופוליטיקה, באספקלריה המגדרית והלהטב"קית. הוא יעסוק במגדר, זהות מינית וקוויריות בעולם המוזיקלי האפריקני המסורתי והעכשווי. נעסוק בין השאר בקשר בין מוזיקה, מגדר וקוויריות לפולחן דתי באפריקה ובדיאספורה האפריקנית, ובמרחב הביטוי וההזדהות המיוחד שהמוזיקה מעניקה לנשים וללהטב"ק. נכיר מוזיקאים. יות חשובים. ות במוזיקה האפריקנית, ונעסוק בז'אנרים מוזיקליים שונים ? ממוזיקה מסורתית, טקסית ועממית, לז'אנרים עכשוויים כמו אפרוביט, היפ הופ, רגאיי ועוד. הקורס יציג היבטים "קוויריים" (נזילים וא-בינאריים) בתרבויות המוזיקליות של אפריקה באספקלריה היסטורית ותרבותית. כאלה שלטענת המרצה אף מקדימים את העיסוק העכשווי בזהות מינית ובקוויריות.



שעה	יום	סמס'	מרצה	שם הקורס	מחלקה ומספר הקורס
14:00-16:00	ב'	ב'	פרופ' עפר מרדר	מבוא לפרהיסטוריה של ארץ ישראל	ארכיאולוגיה 135-1-1021

תיאור קצר של הקורס

סקירה של התפתחות האדם ותרבותו בארץ-ישראל במהלך התקופות הפרהיסטוריות, החל מהתקופה הפליאוליתית התחתונה לפני כמליון וחצי שנה ועד לתקופה הניאוליתית המוקדמת, לפני כ-9,000 שנים. זו התקופה שהחלה עם הגירת האדם הפרהיסטורי מאפריקה, כחברה של ציידים ולקטים, ועד התיישבות קבע והתפתחות חברות חקלאיות מורכבות. הקורס יכלול גם סקירה של אקלים ונוף הפלייסטוקן-הולוקן באזורנו.



שעה	יום	סמס'	מרצה	שם הקורס	מחלקה ומספר הקורס
16:00-18:00	ב'	ב'	פרופ' חיים גולדפוס	מבוא לארכיאולוגיה וארכיטקטורה קלאסית של ארץ ישראל	ארכיאולוגיה 135-1-0054

תיאור קצר של הקורס

הקורס מיועד להעניק לסטודנט היכרות כללית עם הגיאוגרפיה ההיסטורית, האתרים והממצאים הארכיאולוגיים המרכזיים (בתחומי מדינת ישראל וירדן של היום), מתקופתו של אלכסנדר מוקדון ועד לכיבוש הערבי של המרחב (~332 לפנה"ס - 640 לספ').



שעה	יום	סמס'	מרצה	שם הקורס	מחלקה ומספר הקורס
14:00-16:00	ד'	ב'	פרופ' גונר להמן	מבוא לארכיאולוגיה של איי וסוריה בתקופת הברונזה המאוחרת והברזל	ארכיאולוגיה 135-1-1411

תיאור קצר של הקורס

בקורס זה יוצג המבוא לארכיאולוגיה של תקופת הברונזה המאוחרת ותקופת הברזל בישראל הקדומה. תקופות אלו מייצגות את עיקרי התקופות של הנרטיבים המקראיים. הקורס יתמקד בתרבות החומרית ובקונטקסט של תרבות זו בתהליכים ההיסטוריים.



שעה	יום	סמס'	מרצה	שם הקורס	מחלקה ומספר הקורס
08:00-10:00	ג'	ב'	פרופ' ערן ויזל	מי כתב את התנ"ך? תהליכי התהוות ספרות המקרא	מקרא 121-1-2791

תיאור קצר של הקורס

מי כתב את התנ"ך, מתי, איפה, איך ולמה? התנ"ך כספר, או הספרים המרכיבים אותו, אינו מספק לנו מידע ברור על תהליכי התחברותו ועל המניעים להיווצרותו. השיעור מנסה ללמוד מתוך התנ"ך עצמו על זהות המחברים שיצרו אותו, על זמנם, ועל הסביבה התרבותית שפעלו בה.



שעה	יום	סמס'	מרצה	שם הקורס	מחלקה ומספר הקורס
10:00-12:00	ג'	ב'	ד"ר עתר לבנה	מגילות קומראן	מקרא 121-1-3081

תיאור קצר של הקורס

בשנת 1947 גילה רועה שרעה את עדרו כמה מגילות במערה בקומראן, ממערב לים המלח. בשנים שאחרי התגלו שם עוד כתשע מאות מגילות, ובתוכן עותקים של ספרי מקרא ושל הספרים החיצוניים, פרשנות מקרא, תקנונים של העדה היהודית שחיה בקומראן ואפילו טקסטים מדעיים קדומים. הגילוי יצר מהפיכה של ממש בחקר המקרא והספרות היהודית הקדומה, והאיר את הקבוצות היהודיות השונות שחיו בארץ ישראל בשלהי ימי בית שני והפולמוסים שביניהן. הקורס יפתח במבט פנורמי על המגילות מקומראן, ויכלול עיון במגילות נבחרות.



שעה	יום	סמס'	מרצה	שם הקורס	מחלקה ומספר הקורס
10:00-12:00	א	ב	פרופ' שרה אופנברג	מבוא לאמנות ימה"ב	אמנויות 13410074

תיאור קצר של הקורס

מטרתו של המבוא לאמנות בימי הביניים לחשוף את הסטודנט לאמנות המערב הנוצרי בין המאה הרביעית לספירה למאה הארבעה עשרה לספירה. הקורס יתמקד ביסודות הקלאסיים של האמנות הנוצרית, ובהבחנות בין האמנות הביזנטית לאמנות המערבית, ויסקור את היצירות המרכזיות בכל תקופה ותקופה במהלך אלף השנים.



שעה	יום	סמס'	מרצה	שם הקורס	מחלקה ומספר הקורס
10:00-12:00	ה	ב	ד"ר רונית מילאנו	מבוא לאמנות מודרנית	אמנויות 13410094

תיאור קצר של הקורס

קורס זה עוסק בסוגיות מרכזיות באמנות מתחילת המאה התשע-עשרה ועד שנות השבעים של המאה העשרים. נעמוד על נקודות מפנה מרכזיות באמנות כגון ההשתחררות מנושאים מסורתיים וחשיבותן של התמורות שחלו ביחס לנושאים כגון נוף ודמות האדם. נדון בסוגיות סוציו-היסטוריות והשפעתן המכרעת על האמנות, כגון מהפכות בשיטות ממשל, המהפכה התעשייתית ושינויי המעמדות שנגזרו ממנה. בהיבטי המאה העשרים והעשרים ואחת, נדון בהתפתחות האמנות המופשטת ובמעבר לאמנות מושגית, ונבחן את התגובות האמנותיות והביקורתיות לשינויים, ואת החשיבה החדשה על אופני הייצוג ותכניו.



שעה	יום	סמס'	מרצה	שם הקורס	מחלקה ומספר הקורס
12:00-14:00	א	ב	פרופ' שרה אופנברג	מבד הציור למסך הכסף - קולנוע ואמנות	אמנויות 13410087

תיאור קצר של הקורס

הקורס יבחן את הקשרים בין האמנות לבין הקולנוע מראשיתו ועד ימינו. נבחן את הקולנוע העולמי, לצד הקולנוע הישראלי, כאשר נתייחס בהרחבה לדמות היהודי. כמו כן, נדון גם בתיאורים של התקופות העתיקות (תוך התמקדות בימי הביניים) וכיצד הן תורגמו למסך הכסף. נוסף לאמנות ולקולנוע, הקורס יבחן את הספרות והתיאטרון. לאורך כל הקורס נראה כיצד רעיונות מתקופות שונות חדרו לתודעה המודרנית ומוצגים בתחומי המדיה השונים.



שעה	יום	סמס ,	מרצה	שם הקורס	מחלקה ומספר הקורס
12:00-14:00	ה	ב	ד"ר ק.צדפי	התחייה הפרסית באיראן	אמנויות 13410323

תיאור קצר של הקורס

בשלהי המאה ה-19 ולאורך המחצית הראשונה של המאה ה-20 המסורת התרבותית של כל אומה ואומה במרחב של המזרח התיכון נקראה ופוענחה מחדש, במטרה להצדיק אידיאולוגית את הזכות להקמת מדינת לאום. במסגרת אותה קריאה מחדשת בהיסטוריה של התרבויות המקומיות, הסגנונות האמנותיים והארכיטקטוניים, המכונים בשיח של תולדות האמנות מאז המאה ה-19 כסגנונות "העתיקים", "המסורתיים", "הקלאסיים", הוקמו לתחייה בכדי לאשש את הערך הלאומי המודרני של כל אומה ואומה. במרחב הפרסי, החל בשלהי המאה ה-17, הגילוי של איראן העתיקה (האחמנית, הפרתית, הסאסאנית) הניע את תחייתו של סגנון ארכיטקטוני פרסי שקודם על-ידי השושלות האפשארית (1736-1796), הזנדית (1750-1794), והקאג'ארית (1785-1924), כמו גם על ידי בית פהלווי במאה ה-20 (1924-1979). שיאו של התהליך בהקמתה של "האגודה למען המסורת הלאומית" (1922-1979) ב-1922. במהלך חמישים השנה שיבוא לאחר מכן, האגודה הקימה כארבעים מבני קבר, פיקחה על פרויקטים של שימור ושחזור ובנתה את המוזיאון הלאומי האיראני. מכלול הפרויקטים האלו נועד להוות סמל לתחייתה של האומה הארית המודרנית. הקורס יבחן את התחייה הפרסית בארכיטקטורה של המרחב האיראני, על רקע התהליכים ההיסטוריים, הפוליטיים והתרבותיים שאפיינו את המרחב החל מהמאה השמונה-עשרה ועד לעלייתה של שושלת פהלבי. מילות מפתח: איראן, האימפריה האחמנית, האימפריה הסאסאנית, השושלת הקאג'ארית, שושלת פהלווי.



שעה	יום	סמס'	מרצה	שם הקורס	מחלקה ומספר הקורס
10:00-12:00	א	ב	ד"ר מעין אמיר	עולם אחר אפשרי: סוגיות באמנות עכשווית	אמנויות 13410263

תיאור קצר של הקורס

קורס זה יעסוק בערב רב של נקודות ממשק בין אמנות עכשווית לאקטיביזם, התנגדות יצירתית ואוצרות מראשית המאה ה-21 ועד ימינו. לאור ההשפעה של שינויים טכנולוגיים על התפיסה החושית האנושית, חלו תמורות בתחום האמנות העכשווית הנוצרת בעידן המאופיין בתחרות גוברת על כלכלת תשומת הלב. במהלך הקורס נשאל כיצד מגוון אסטרטגיות וטקטיקות חזותיות המתווכת באמצעות מדיה דיגיטלית מהוות כיום כוח מרכזי בעיצוב ניסיונות ליצור שינוי פוליטי וחברתי. נתבונן על תופעות מרכזיות בזירה האמנותית ודרך קריאה בטקסטים תיאורטיים ושורה של התנסויות מעשיות במדיומים מגוונים נתהה אחר הפוטנציאל של אמנות עכשווית להציע כי עולם אחר אפשרי.



שעה	יום	סמס'	מרצה	שם הקורס	מחלקה ומספר הקורס
14-16	א	ב	ד"ר גל סופר	תריסר שיעורים בהוגוורטס : מאגיה ותרבות חזותית	אמנויות 13410373

תיאור קצר של הקורס

הוגוורטס, בית הספר לכישוף ולקוסמות בסדרת ספרי "הארי פוטר", הפך לסמל פנטסטי של ידע סודי אך פרקטי. בקורס זה נבקש לבחון את הספרות המאגית על גווניה השונים, תוך ביקור בכיתות השונות בבית הספר (תולדות הכישוף, שיקויים, לחשים, כשפומתיקה, אסטרונומיה, תורת הצמחים ועוד), וסיור בין גופי ידע מאגי שונים מן העת העתיקה ועד ימינו. הטקסטים המאגיים ישמשו כמצע להבנת הדימויים החזותיים בספרות המאגית ומחוצה לה. באמצעות בחינה של דימויים חזותיים במדיומים שונים? חפצים (קמעות, קערות השבעה, קודקסים), איורים, מסך הקולנוע ועוד? נדון בהתפתחותם ותפקודם של דימויים חזותיים באומנות המאגית והתרבות הפופולרית.



שעה	יום	סמס'	מרצה	שם הקורס	מחלקה ומספר הקורס
10:00-12:00	ג	ב	פרופ' נירית בן אריה דבי	אמנות החצר ברנסאנס האיטלקי	אמנויות 13410073

תיאור קצר של הקורס

קורס זה עוסק בסוגיות מרכזיות באמנות מתחילת המאה התשע-עשרה ועד שנות השבעים של המאה העשרים. נעמוד על נקודות מפנה מרכזיות באמנות כגון ההשתחררות מנושאים מסורתיים וחשיבותן של התמורות שחלו ביחס לנושאים כגון נוף ודמות האדם. נדון בסוגיות סוציו-היסטוריות והשפעתן המכרעת על האמנות, כגון מהפכות בשיטות ממשל, המהפכה התעשייתית ושינויי המעמדות שנגזרו ממנה. בהיבטי המאה העשרים והעשרים ואחת, נדון בהתפתחות האמנות המופשטת ובמעבר לאמנות מושגית, ונבחן את התגובות האמנותיות והביקורתיות לשינויים, ואת החשיבה החדשה על אופני הייצוג ותכניו.



שעה	יום	סמס'	מרצה	שם הקורס	מחלקה ומספר הקורס
14-16	ג	ב	דר' ניעה ארליך	מבוא לגיימינג כאמנות המאה ה-21	אמנויות 13410118

תיאור קצר של הקורס

עולם הגיימינג אולי נתפס בעיני רבים כמשחק, כפנטזיה או כבזבז זמן ילדותי אך התחום עבר מהפך עצום וכעת מהווה פלטפורמה ליצירה וביטוי? -? מה שבעבר אולי היה משחק נהפך למציאות במובנים רבים. ענף הגיימינג כיום עולה ברווחיו על ענפי הקולנוע והמוסיקה יחדיו, מהווה בסיס למערכת כלכלית ענפה המבוססת על מוצרים וירטואליים, מהווה פלטפורמה לקמפיינים פוליטיים, מפגשים חברתיים ולימודיים, כעולם אמנות ועוד. ככזה, תחום הגיימינג הופך לבסיס מחקר אקדמי עשיר. קורס מבוא זה יבחן את תחום הגיימינג כאמנות המאה ה-21 וכבסיס תיאורטי לכיווני מחקר רבים ונושקים. מטרת הקורס להוות מבוא לתרבות הגיימינג, יצירת קונטקסט היסטורי לתחום וקישור הגיימינג למגמות תרבותיות נוספות בימינו וכל זאת בכדי להבין את תהליך התפתחות הגיימינג מהקשר משחקי נטו לשילובו בתחומים רבים אחרים אשר משנים הגדרות ותפיסות קודמות של משחקים על ידי שילובם באמנות, מידע, ספורט, טיפול פיזי ופסיכולוגי, קולנוע ועוד.



שעה	יום	סמס'	מרצה	שם הקורס	מחלקה ומספר הקורס
12-14	ד	ב	גב' מיכל שליט	קדושות וקדושים : ייצוגי קדושה באומנות	אמנויות 13410274

תיאור קצר של הקורס

הקורס יעסוק בייצוגים של קדושות וקדושים באומנות. לדמות הקדושה מיוחסות תכונות יוצאות דופן, והיא מהווה מודל לחיקוי עבור קהל המאמינים ועבור דמויות קדושות אחרות. בקורס נבחן מודלים שונים של קדושה כדוגמת: ייסוד תנועות דתיות, מיסיונריות, מיסטיקניות, פעילות צדקה או עזרה לקהילות. נעסוק בשאלות הנוגעות להצגה הוויזואלית של דמות קדושה במרחב ציבורי ופרטי, ולאמצעים המקדמים את הדמות כקדושה.



שעה	יום	סמס'	מרצה	שם הקורס	מחלקה ומספר הקורס
14-16	ד	ב	ד"ר רפאלה צרפתי	דברים שרואים משם : אמנות ותיירות בעידן הגלובלי	אמנויות 13410383

תיאור קצר של הקורס

הקורס יעמוד על הזיקות והמתחים בין שדה האמנות לבין תעשיית התיירות בעידן הגלובלי. דרך דיון ביקורתי במספר מקרי בוחן של מוזיאונים, תערוכות, ירידים, אמנות רחוב ואמנים נבחרים, נבחן ביטויים והשפעות של צמיחת תיירות ההמונים ושל מסחור האמנות ואת מערך השיקולים החברתיים, הפוליטיים והכלכליים שעומדים מאחוריהם. נכיר את תיירי ותיירות האמנות ונאפיין את המבט התיירותי? סוגיות אלה ואחרות יבחנו באמצעות ניתוח חזותי ופרשני של יצירות אמנות וקריאה ביקורתית של טקסטים תיאורטיים.



שעה	יום	סמס'	מרצה	שם הקורס	מחלקה ומספר הקורס
14-16	ה	ב	דר' אורנת לב ער	מיתוג אמנות- שווה את הכסף או חבל על הזמן?!	אמנויות 13410138

תיאור קצר של הקורס

בקורס נתמקד במיוחד בסוגיית האמנות כממתגת וממותגת ובמשמעות החברתית, הכלכלית והאתית של מיתוג אמנות. נשאל מה משמעות מיתוג של מוסד אמנות, יצירה או אמן ונברר עד כמה המיתוג דומיננטי בהליכים מוזיאליים ואמנותיים נבחן תהליכים של 'בניית מוניטין' באמצעות שיווק, מיתוג, יחסי ציבור, מכירות פומביות וירידי אמנות.